

Brief LOC aan Tweede Kamer voor begrotingsdebat VWS

Geplaatst op 20 oktober 2021

Op dinsdag 26 oktober is de begroting voor 2022 van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport het onderwerp van debat in de Tweede Kamer. LOC Waardevolle zorg geeft de leden van de Tweede Kamer per [brief](#) een aantal punten mee voor tijdens dit debat. Hieronder een samenvatting van de belangrijkste punten uit deze brief.

LOC ziet het als een opdracht om te bevorderen dat mensen die zorg nodig hebben een waardevol leven kunnen leiden met degenen die hen dierbaar zijn. En dat zorgverleners het gevoel hebben dat zij gesteund worden om hun werk te doen. Daarvoor is nodig dat alle betrokkenen bij de zorg samenwerken. LOC ontplooit al jaren initiatieven om daaraan te werken. Door cliëntenraden te ondersteunen bij hun taak. Maar ook door het opzetten van vernieuwingsbewegingen, waarin alle bij de zorg betrokkenen actief zijn.

Verpleeghuiszorg en zorg thuis

In 2017 is de beweging 'Radicale vernieuwing zorg' gestart. 'Radicale vernieuwing zorg' is geen project of organisatie, maar een beweging. Een beweging is per definitie open. Samenwerken op basis van gedeelde uitgangspunten ([lees hier](#) over de droom van de beweging) en met steeds weer nieuwe mensen en organisaties die zich aansluiten: dát is de dynamiek die daarbij hoort. Wat we voor ogen hebben, is dat de veranderingen ontstaan vanuit alle richtingen. Zonder centrale regie, want iedere lokale situatie is anders, net als ieder individu.

Concrete resultaten zijn onder andere:

- ▣ bewoners en naasten ervaren meer aandacht en ondersteuning die bij hen past;
- ▣ zorgverleners voelen ruimte om hun vak uit te oefenen;
- ▣ verpleeghuizen zijn meer en meer onderdeel van de samenleving in plaats van een apart gebouw;

- ondersteunende diensten werken nauw samen met de zorgteams;
- invoering van wetgeving zoals de Wet zorg en dwang draagt bij aan het levensgeluk van bewoners;
- een aantal organisaties is bezig om gesloten afdelingen af te schaffen.

Langdurige geestelijke gezondheidszorg

Er is behoefte om bestaande mooie initiatieven in de ggz te versterken en met elkaar te zorgen voor een grotere impact. Er is behoefte om de langdurige zorg in de geestelijke gezondheidszorg radicaal ('vanuit de wortel') te vernieuwen. Daarom is begin 2021 de beweging 'Radicale vernieuwing langdurige geestelijke gezondheidszorg' gestart. Om samen te werken aan geestelijke gezondheidszorg waarin mensen het belangrijkst zijn. En niet de regels, protocollen of gewoontes. Het gaat om wat belangrijk is voor de mensen die zorg nodig hebben, hun naasten en de mensen die zorg verlenen. En om dat steeds het uitgangspunt te laten zijn. Al elf zorgorganisaties in het land hebben hun krachten gebundeld in deze beweging.

De beweging werkt vooral vanuit de praktijk en niet vanuit de theorie. Het is geen praatclub, maar een beweging die in de praktijk wil veranderen. Want de echte verandering komt vanuit de praktijk: vanuit cliënten, ervaringsdeskundigen en naasten, hulpverleners, managers, bestuurders, toezichthouders, inkopers, kenniswerkers en beleidsmakers. We merken dat de beweging leidt tot meer bewustwording, betrokkenheid en eigen initiatief bij deelnemende organisaties. Deelnemers voelen herkenning en erkenning, het sterkt hen in hun dagelijks werk.

Thema's waar de beweging onder andere aan werkt zijn:

- Hoe je de perspectieven van cliënt, naasten en zorgverlener in de praktijk waardevol integreert;
- Thuis voelen – wat is van betekenis? In de wijk of in een andere setting;
- Integrale zorg en ondersteuning voor jongvolwassenen;
- De samenhang tussen behandeling en begeleiding;
- Maatschappelijke en sociale inclusie.

Jeugdzorg

In 2021 hebben we met allerlei mensen in de jeugdhulpverlening gesproken. Zoals jongeren, ouders, hulpverleners, gemeenten, overheden en samenwerkingsverbanden. Deze gesprekken maakten duidelijk dat dat het echt anders moet. Er zijn veel mensen en samenwerkingsverbanden die willen veranderen. Maar in de praktijk blijkt dat lastig te zijn door het grote aantal betrokken instanties bij de ondersteuning van kinderen, jongeren en ouders. Er is een algemeen gevoel dat je aan zoveel verschillende touwtjes moet trekken dat verandering haast onmogelijk is. Op basis van alle gevoerde gesprekken hebben we een analyse gemaakt wat er anders moet bij ondersteuning van kinderen, jongeren en ouders. Lees de zes punten die daaruit zijn gekomen in de [volledige brief](#).

Op basis van deze analyse starten we in 2022 met een beweging 'Radicale vernieuwing ondersteuning jeugd'. We willen integraal deze zes punten oplossen. Waarbij de gemeente het aggregatieniveau is, maar de gemeenschap met alle betrokkenen de basis.

Zorgonderwijs

Om echt de zorg te vernieuwen is ook vernieuwing van het onderwijs dat opleidt voor de zorg noodzakelijk. Daarom zijn er allerlei initiatieven gaande om het zorgonderwijs te verbeteren. Binnen de beweging 'Radicale Vernieuwing Waarde-vol Onderwijs' is een netwerk ontstaan waar zorgorganisaties en onderwijsorganisaties kennis delen en elkaar inspireren. Verschillende organisaties in de vernieuwingsbeweging verkennen de mogelijkheid om een vakschool Waardevolle zorg op te richten. Zij doen dat om elkaar te helpen verduurzamen van wat zij doen en zodat we niet in elke regio opnieuw het wiel hoeven uit te vinden.

Medezeggenschap

Dagelijks zetten duizenden mensen zich vrijwillig in om vanuit de cliëntenraden de stem van mensen die zorg nodig hebben en hun naasten te verwoorden. Ook zij hebben in toenemende mate last van allerlei wetten, regels, protocollen en metingen. Het is van groot belang dat de medezeggenschap dicht bij de leefwereld van mensen blijft. Graag zouden we willen experimenteren hoe we de medezeggenschap kunnen versterken. Onder andere door de cliëntenraad en de personeelsvertegenwoordiging een doorslaggevende stem te geven bij het bepalen van de prioriteiten binnen een zorgorganisatie. Ook zouden we graag maatschappelijke toetsing verder willen ontwikkelen. Waarbij cliëntenraadsleden rondlopen en horen wat er speelt. Zodat ze dat terug kunnen geven om zo tot verbetering te komen. Door dat gestructureerd te doen, worden standaard vragenlijsten en metingen overbodig. Er ontstaat een continue stroom aan feedback en het werk in de cliëntenraad wordt aantrekkelijker.

Samenleving

Het is nodig dat we nadenken over hoe we onze samenleving willen inrichten. En hoe we daarbij alle mensen vanuit hun eigen waarden kunnen laten bijdragen aan een duurzame leefbare samenleving. Daarom willen we werken aan gemeenschappen waar verschillende bevolkingsgroepen door elkaar wonen: jong en oud, met en zonder zorg, met en zonder verstandelijke beperking, mobiel en minder mobiel, rijk en arm. De mensen vormen met elkaar een vitale leefgemeenschap met volop variatie en verbinding. De woningen en de woonomgeving zijn duurzaam, flexibel en geschikt voor verschillende levensfasen. Waar mensen het onderling niet kunnen oplossen is er hulp vanuit de overheid en aanbieders. Die hulp is steeds op maat, laagdrempelig, zonder schotten en afgestemd op wat mensen nodig hebben.

LOC Waardevolle zorg heeft met transitiedeskundigen een plan gemaakt dat klaar ligt om dat op een aantal plekken in het land te realiseren. We willen de resultaten van deze transformatie-experimenten door middel van actieonderzoek zichtbaar maken.

Ten slotte

Onze samenleving staat voor grote uitdagingen. Het is van belang dat we nu scherpe keuzes maken om aan onze toekomstige samenleving te werken. Met alleen meer geld op de ene plek, budgetplafonds op de andere plek, overhevelingen naar andere wetten en extra regels na een incident komen we er niet meer.

Meer weten?

- [Lees de volledige brief van LOC aan de Tweede Kamer](#);
 - Laat je inspireren tijdens de [Week van de Radicale vernieuwing](#)!
-

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Kwaliteit van de verpleeghuiszorg](#), [Kwaliteit wijkverpleging](#), [Kwaliteit jeugdzorg](#), [Organiseren en vernieuwen medezeggenschap](#)